

Asia: Asia VN/4219/2023

Lausuntopyyntö peruspankkipalveluja ja luottolaitoslainsäädäntöä koskevasta arviomuistiosta

1. Peruspankkipalvelut

Kommenttinne peruspankkipalveluita koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 2)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

Arviomuistiossa on todettu, että peruspankkipalveluiden saatavuudessa ja käytettävyydessä esiintyy ongelmia yksityishenkilöiden osalta. Näkemyksemme mukaan tämä havainto on oikea. Peruspankkipalveluihin sisältyy muun muassa mahdollisuus nostaa käteistä rahaa. Käteispalveluja tarjoavien pankkikonttorien lukumäärä on kuitenkin nykyisellään äärimmäisen niukka ja aukioloajat ovat rajoitettuja. Yhdenvertaisuus käteispalveluiden saatavuuden osalta ei mielestämme toteudu.

Arviomuistion 2 luvun sääntelyn kehittämisvaihtoehtoja ja jatkotoimenpide-ehdotuksia koskevassa luvussa (2.2.4) on esitetty harkittavaksi asiakaspalvelun tavoitettavuuden edistämistä koskevia toimenpiteitä pankkipalveluissa. Arviomuistion mukaan sääntelyn ja toimintatapojen kehittämistarve liittyy korostetusti asiakasyhteydenottoihin vastaamiseen ja eritáisten ongelmatilanteiden selvittelyn edistämiseen kohtuullisen ajan puitteissa. Näiden kehittämistarpeiden lisäksi on nähdäksemme tarpeellista huolehtia siitä, että peruspankkipalvelujen saatavuus turvataan riittävällä tavalla myös käteispalveluiden (nosto ja talletus) osalta. Koska käteisen rahan saatavuutta ja käytettävyyttä on käsitelty arviomuistiossa erikseen luvussa 3, kommentoimme asiaa tarkemmin kyseistä lukua koskevassa vastauksessamme.

2. Käteisen saatavuus ja käytettävyys

Kommenttinne käteisen saatavuutta ja käytettävyyttä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 3)?

Arviomuistiossa on katsottu käteisen saatavuudessa olevan haasteita ja ongelmia, joihin on syytä pyrkiä löytämään toteuttamiskelpoisia ratkaisuvaihtoehtoja, mukaan lukien mahdollinen kansallisen sääntelyn tarve. Olemme samaa mieltä arviomuistiossa esitetyn johtopäätöksen kanssa.

Peruspankkipalvelujen tuottaminen on pankkien vastuulla. Peruspankkipalveluihin sisältyy mahdollisuus nostaa käteistä rahaa. Käteispalvelut ovat erityisen merkityksellisiä sellaisille henkilöille, jotka eivät pysty käyttämään digitaalisia palveluita. Tälle käyttäjäryhmälle käteinen on pääsääntöinen tai jopa ainoa maksuväline. Käteinen toimii myös sähköisen maksamisen varajärjestelynä tilanteissa, joissa korttimaksamisessa olisi laajamittaisia ongelmia. Pankit ovat kuitenkin jatkuvasti supistaneet konttoriverkostoaan ja käteisen rahan nosto- ja talletuspalveluiden osalta palvelua on pyritty systemaattisesti siirtämään esimerkiksi kaupan vastuulle ja kustannukselle. Tutkimusten mukaan kuluttajat eivät koe kassalla tehtäviä nostoja ja talletuksia turvallisiksi, eikä itsepalveluautomaation kehittyminen mahdollista kaupan käteisen jakelukanavana toimimista. Tällä hetkellä tehokkain ja nopein tapa käteisnostoihin on nosto käteisautomaatista. Tältäkin osin kohtuuhintaisten palveluiden määrää on kuitenkin pankkien toimesta systemaattisesti supistettu ja ilman erillistä veloitusta tapahtuvien automaattinostojen määrää alennettu. Tulevaisuudessa riskinä on myös käteisautomaattiverkoston supistuminen, mikäli käteisautomaattipalveluiden tarjoajat eivät saa kohtuullista korvausta tarjoamastaan palvelusta.

Nähdäksemme ilman tarkkaa vähimmäissaatavuuden määrittelyä Suomessa on riskinä palvelun heikkeneminen ja käteisen saatavuuden heikkeneminen. Poikkeustilanteet voivat luoda korkeankin kysyntäpiikin käteispalveluille. Käteisen hyvä ja luotettava saatavuus on siten olennaista myös huoltovarmuuden näkökulmasta.

Arviomuistiossa on sääntelyn kehittämisvaihtoehtoja pohdittaessa viitattu komission 28.6.2023 antamaan ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi euroseteleiden ja -metallirahojen asemasta laillisena maksuvälineenä. Asetusehdotuksen tavoitteena on mm. varmistaa käteisen laaja hyväksyttävyyys ja riittävä saatavuus. Asetusehdotuksen mukaan jäsenvaltioilla olisi velvollisuus varmistaa riittävä ja tehokas käteisen saatavuus koko alueellaan.

Asetusehdotuksen tavoitteet käteisen saatavuuden turvaamiseen liittyen ovat kannatettavia. Koska asetusehdotuksen neuvotteluiden etenemisen aikataulusta ei ole tietoa, on nähdäksemme aiheellista harkita myös kansallisten toimenpiteiden tarpeellisuutta. Ilman vähimmäissaatavuuden ja käteispalveluiden riittävän vähimmäistason määrittelyä käteisen saatavuus voi heikentyä nopeastikin. Sanottu merkitsisi riskiä myös huoltovarmuuden näkökulmasta.

3. Asiakkaansuoja- ja menettelytapasääntely: hyvä pankkitapa ja sopimusehtosääntely

Kommenttinne hyvää pankkitapaa ja sopimusehtosääntelyä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 4)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

-

4. Luottolaitosten toimintaa ja riskienhallintaa koskeva sääntely

Kommenttinne luottolaitosten toimintaa ja riskienhallintaa koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 5)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

-

5. Talletuspankkien yhteenliittymät

Kommenttinne talletuspankkien yhteenliittymälainsäädäntöä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 6)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

-

6. Luottolaitosten yhteisölait

Kommenttinne luottolaitosten yhteisölainsäädäntöä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 7)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

-

7. Muut havainnot ja huomiot

Voitte tässä yhteydessä tuoda esille muita kuin edellä mainittuihin teemoihin liittyviä havaintoja ja huomioita arviomuistioon liittyen.

-

Kivelä Miia
Reila Palvelut Oy